

Het grote boek van mannetje Koek

Over het boek

Auteur: Lorraine Francis

Illustrator: Pieter Gaudesaboos

Vertaler: Bette Westera

Uitgeverij: Lannoo

Over de makers

Lorraine Francis (° 1995, Ierland) werkt in de kinderafdeling van een bibliotheek in Ierland en houdt van reizen. Ze organiseert voorleesavonden, lezingen en workshops. Ze werkt graag samen met de Belgische illustrator Pieter Gaudesaboos. Samen maakten ze al zes kinderboeken. Over deze samenwerking zegt ze "We both like the idea of combining the ordinary with the absurd or surreal, which I think works really well in picture books". Haar samenwerking met Pieter Gaudesaboos omschrijft ze als "a stroke of luck".

Bronnen: <https://www.bookisland.co.uk/collections/lorraine-francis>

Pieter Gaudesaboos (°1979, Brugge) studeerde grafische vormgeving en fotografie in Gent. Daar woont hij nog steeds samen met zijn vriend en hun twee dochters. Hij won al verschillende prijzen. Hij omschrijft zijn werk als speels, origineel en met nostalgische en absurde trekjes. Hij werkt vaak met collages en gemengde technieken en combineert fotografie, digitale illustraties en waterverf.

De vormgeving van zijn boeken doet hij helemaal zelf.

Bronnen: <https://www.gaudesaboos.be>

Korte inhoud

Mannetje Koek woont in het bos. Elke avond schrijft hij verhalen over wat hij die dag heeft gezien. In dit boek lezen we twaalf verhalen van Mannetje Koek. De verhalen gaan allemaal over zijn vrienden: Cactus, Ballon, Modderman,...

1. VOOR HET LEZEN

MATERIAAL

- bijlage 1: Waarover zou het boek gaan?
- balpen, potlood, stiften, kleurtjes,...

1.1. Cover

- Wat is de titel van dit boek?
- Wat zie je op de cover? (Laat de kinderen beschrijven wat ze zien, eventueel stel je hen wat vragen zodat ze nog meer zien).
- Wie zou Mannetje Koek zijn? Waarom heet die zo? Wat doet Mannetje Koek op de voorpagina?

1.2. Schutbladen

- Wat zie je op het schutblad? (Als de juryleden beschrijven wat ze allemaal zien, kan je terugkoppelen naar de cover bv. het huis van de Erwtjes en op de cover zagen we de Erwtjes ook.)

1.3. Verwachtingen

- Waar zou het boek over gaan, wat zijn de verwachtingen?
- Alle juryleden krijgen een kopie van bijlage 1. Hierop staan vier vierhoeken. In elke vierhoek tekenen of schrijven de kinderen het antwoord op de vraag. Alle antwoorden en tekeningen zijn goed.
- Je werkt van binnen naar buiten en zoomt steeds verder uit.
  - Als jullie naar de voorkant en het schutblad kijken, waarover zal het verhaal gaan, denk je?
    - Wat weet je al heel zeker over dit verhaal? Dat mag je tekenen of schrijven in de middelste vierhoek.
  - Wat zou je graag weten over het verhaal? Dat teken of schrijf je in de vierhoek daarbuiten.
  - Als je naar de cover en de schutbladen kijkt, wat denk je dat de makers van het boek nog niet vertellen en als verrassing houden? Dat teken je in het derde vierkant.
  - Hoe denk jij dat het verhaal zal gaan? Wat zal er volgens jou gaan gebeuren? Dat teken je in het vierde (buitenste) vierkant.

2. TIJDENS HET LEZEN

In dit boek is heel veel te zien en te ontdekken. Zorg ervoor dat de juryleden goed naar de prenten kunnen kijken als je het boek voorleest. De tekst en de illustraties vertellen in dit boek samen het verhaal. Tijdens het voorlezen pauzeer je soms even om vragen te stellen en om te kijken of de juryleden nog helemaal mee zijn. Hieronder vind je een aantal richtinggevende vragen bij enkele verhalen maar dit boek is op zijn best als je samen met de juryleden kan kijken, vertellen en inspelen op wat zij allemaal zien. Het is een meerwaarde als je het boek vooraf zelf hebt gelezen zodat je samen met de juryleden kan kijken en een beetje afdwalen en dat jij als begeleider daarna weer terug de draad van het verhaal opneemt.

- Mannetje Koek: Lees tot en met het einde van p.7
  - Welk boek heeft Mannetje Koek vast? (Laat de juryleden kijken en vergelijken met de cover)
  - Over welke vrienden zou Mannetje Koek schrijven? (Alle antwoorden zijn goed)
  - Mannetje Koek schrijft elke dag in zijn boek over zijn dag. Weten jullie hoe ze zo'n boek noemen? (dagboek)
  - Wie van jullie heeft er een dagboek? Of wie heeft een grote zus of broer met een dagboek? Hoe ziet een dagboek eruit? (Je kan hier ingaan op geschreven dagboeken, maar dagboeken hoeven niet altijd geschreven te zijn. Ze kunnen ook getekend zijn of uit foto's bestaan of een combinatie van dit alles.)
- Robosheriff
  - p. 10: Lees tot en met ““Pfff! Had ik maar vakantie,” mopperde hij knorrig” (p.10): lees deze zin eerst neutraal voor en vraag dan aan de juryleden om deze zin eens heel knorrig voor te lezen.
  - p.13: Lees tot en met de laatste tekening
    - Weten jullie waar Modderman, Citroen, Ballon en Cactus zijn? (in de gevangenis)
    - Hoe zie je dat? (het is er donker, raampje met tralies, een boevenbal,...)
    - Modderman stelt voor om te wachten tot de Sheriff terug is uit vakantie. “Echt niet!” riep Ballon.”
      - Wat zou Ballon van plan zijn? (Alle antwoorden zijn goed)
  - p.14: Lees tot en met “KLAAANNNG aan haar sterke magneet vastplakte”
    - Wat gebeurt er daar allemaal? (Laat de juryleden vertellen wat ze zien)
- De Grote Grijpgroeier
  - p.17: Lees tot en met “Ze leende van Mannetje Koek een boek over planten...”
    - Je ziet hier een groen gevaarsbord en een hand met een kruis door. Wat zou dit willen zeggen? (Alle antwoorden zijn goed)

- Een droevig afscheid
  - p.23: Lees tot en met “Vanwege mijn overgevoeligheid voor sommige vormen van vegetatie ben ik niet zo'n liefhebber van kastuinbouw”
    - Wat een moeilijke zin, zullen we samen eens kijken wat al die moeilijke woorden willen zeggen? (Je kan hierbij verwijzen naar het eigen leven van de kinderen bv. waar ben jij overgevoelig voor, wie eet vegetarisch,...)
- De snoepwinkel
  - p.27: Bekijk alle snoep.
    - Zou jij wel eens een octopoesje willen eten? In welke situatie zou jij dat graag eten?
    - Zou jij wel eens een pepersteeltje willen eten? In welke situatie zou jij dat graag eten?
    - ...
- De eerste Erwtjes op de maan
  - p.36: Lees tot en met “Jullie lijken wel een beetje op maanbewoners. Hoe zit dat?”
    - Weten jullie hoe dat komt, vertel eens.
- Geen rust....
  - p.42: Lees tot en met “... waar niemand hem kon storen”
    - Heb jij ook wel eens genoeg van drukte? Wat doe jij dan?
    - Stel dat jij een schuilplaats zou hebben, wat moet er dan allemaal zijn zodat jij echt tot rust kan komen?
- Bonnies drukke dag
  - p.45: Lees tot en met “Het duurde niet lang meer of ze sliep...”
    - Wat heeft Bonnie daar vast? (Het grote boek van Mannetje Koek)
    - Wat zou Bonnie volgens jou van het boek zou vinden? Wat vind jij van het boek dat Bonnie leest? (alle antwoorden zijn goed)
    - Heb je gezien om hoe laat ze gaat slapen?

3. NA HET LEZEN

MATERIAAL

• letterkoekjes
• woordkaarten x aantal keer afgedrukt zodat elk duo alle kaarten heeft (zie bijlage 2)
• foto's van oude voorwerpen (zie bijlage 3)
• verschillende soorten boeken: strip, leesboek, dagboek, informatief boek, prentenboek, gedichtenbundel,...
• stiften, kleurpotloden
• A3-papier
• kosteloos materiaal

3.1. Verhaal

- In dit boek lezen we allemaal dingen die Mannetje Koek meemaakt. Er is in dit boek zo veel te zien en te lezen dat we onmogelijk alles kunnen hebben gezien. De juryleden bladeren door het boek en stellen een vraag aan elkaar: ik zie, ik zie wat jij niet ziet en het zijn ... (bv. kleine beertjes die kunnen brommen en die Sheriff Suikerklont zo heerlijk vindt dat hij ze eet als ontbijt.) Na jouw voorbeeld verzinnen de juryleden in duo een aantal “ik zie, ik zie wat jij niet ziet” vragen.
- Neem de woordkaarten. Lees samen met de kinderen alle woorden. Vervolgens steken zij woordkaarten tussen het boek op een plaats waar zij vinden dat dit past. Laat hen daarna vergelijken en beargumenteren. Uiteraard zijn alle kaarten en antwoorden goed en niet alle kaarten moeten gebruikt worden.
  - Waarom steek jij “saai” op deze bladzijde?
  - Had er iemand “saai” op een andere plaats gestoken?
  - Waarom past die daar (ook) volgens jullie?
- Soorten boeken: verhaal - strip - getekend dagboek - ...?
  - Toon de juryleden verschillende soorten boeken zoals een leesboek, een strip, een informatief boek, een dichtbundel, een dagboek. Welk soort boek is dit? (prentenboek, leesboek,...)

- Waaraan zie je dit? (De juryleden noemen kenmerken op)
- Zijn alle boeken altijd ofwel leesboek ofwel strip ofwel... (Nee, je kan dat niet altijd scheiden, sommige boeken behoren tot verschillende groepen.)
- In welke categorie hoort "Het grote boek van Mannetje Koek volgens jullie thuis? (Verschillende antwoorden zijn mogelijk, laat de juryleden hun antwoord beargumenteren)
- Heb je nog boeken gelezen waarbij tekst en illustraties even belangrijk zijn? (Bijvoorbeeld: "Waar dient het voor" van José Maria Vieira Mendes)

3.2. Illustraties

- Kleurgebruik
  - Welke kleuren worden er gebruikt, zijn dit eerder felle kleuren of zachte kleuren?
  - Passen ze volgens jou bij het verhaal en bij de sfeer van het boek, vertel eens.
- Oud of modern?
  - Als je naar de illustraties kijkt, speelt het verhaal zich nu af of eerder vroeger? Waarom denk je dat? (Alle antwoorden zijn goed)
  - Zullen we eens naar de voorwerpen in het boek gaan kijken? Wat valt jullie dan op? (Ga met de juryleden op zoek naar voorwerpen van vroeger en nu)
  - Je ziet hier een aantal foto's van oude voorwerpen (zie bijlage 3) die ook in het boek voorkomen. Zullen we samen eens door het boek bladeren en op zoek gaan naar deze voorwerpen? Waarvoor dient dit voorwerp? Gebruiken we het nu nog? Ziet het er nu nog hetzelfde uit?
  - Sommige oude voorwerpen gebruiken we nu nog, maar ze zien er helemaal anders uit, bv. computer, radio,... Sommige mensen richten hun huis in zoals vroeger. Er wordt soms veel geld betaald voor design en retro. Maar soms worden voorwerpen ook zo gemaakt dat ze eruit zien zoals vroeger maar wel over de nieuwste snufjes beschikken. Wat vind jij mooier, het oude of het nieuwe? Waarom zijn een aantal voorwerpen zo veranderd? (functionaliteit, andere smaak)
  - Hebben jullie spullen in huis die vroeger van je (over)grootouders waren? Hou je van die spullen? Waarom wel/niet? Gebruik je die nog? Waarom wel/niet?

3.2. Creatieve opdracht

- **Mogelijkheid 1: Mijn eigen grote boek van Mannetje Koek**
De juryleden ontwerpen allemaal hun eigen verhaal van Mannetje Koek. Laat hen eerst nadenken over een aantal vragen:
  - **Waar** is Mannetje Koek? Waar speelt jouw verhaal zich af?
  - **Wie** komt Mannetje Koek tegen? Dit kunnen naast Mannetje Koek personages zijn die in het boek voorkomen zoals bijvoorbeeld de Erwtjes, maar de juryleden kunnen ook zelf personages verzinnen.
  - **Wat** gebeurt er? Laat de juryleden even nadenken en kort hun verhaal vertellen. Laat hen nadenken over hoeveel korte scènes ze hebben en laat de juryleden dit kort noteren 1..., 2 ... Voor de kinderen die nog niet kunnen schrijven, noteer jij het voor hen zodat ook hun verhaal gestructureerd is.
  - Komen er in jouw verhaal ook oude **voorwerpen** voor? Welke?
  - Welke **sfeer** zal jouw verhaal hebben? Welke kleuren passen daarbij?
 Geef de kinderen een A3-blad en laat hen daar kadertjes op tekenen en vervolgens hun verhaal in tekenen. Je kan hen ook een voorgedrukt blad met kaders geven. Je kan daarna alle verhalen ophangen in je bibliotheek of in je klas.
- **Mogelijkheid 2: Robot ontwerpen**
Vraag de juryleden wat ze nog weten over Robosherriff en Robot Bliiep. Ga indien nodig even terugkijken naar die bladzijden.
  - Weet je nog wat de Erwtjes deden met Robosherriff? (p15 - ombouwen tot een ijsjesmachine)
  - En ken je Robot Bliiep nog? (p.18-19) Wat kon Robot Bliiep allemaal? (pizza bakken, voorlezen, marshmallows roosteren,...)
 Laat hen vervolgens zelf in een groepje een robot maken met kosteloos materiaal.
  - Wat kan jullie robot? In het boek hebben de makers allemaal dingen verzonnen die in het echt niet mogelijk zijn. Dat mogen jullie nu ook doen. (Laat de juryleden iets verzinnen. Dat mag uiteraard iets helemaal anders zijn dan in het boek.)

Stel de robots tentoon in je klas of bibliotheek en laat de juryleden er een bordje bij schrijven zoals in een echte tentoonstelling bv. deze robot kan frietjes bakken, deze robot kan saxofoon spelen,...

- **Mogelijkheid 3: Schutblad ontwerpen voor het einde van het boek**

- Voor we het boek gingen lezen, keken we naar de cover en het schutblad vooraan in het boek. Wat kwamen we toen al te weten over het verhaal? (Laat de juryleden het schutblad bekijken terwijl ze vertellen wat ze nog weten)
- Wat zie je op het schutblad op het einde van het boek? (verwijzing naar de Facebook en Instagrampagina van Pieter Gaudesaboos)
- Wat vind je van dit schutblad als je dit vergelijkt met het schutblad vooraan in het boek?
- Vind je dat dit schutblad bij dit boek past?
- Wat zou jij veranderen/verbeteren? Hoe zou een schutblad dat (nog) beter bij het boek past er voor jou moeten uitzien?
- Hoe zou een schutblad eruit zien als je het eerste schutblad combineert met alles wat je nu weet uit het verhaal?

3.3. Evaluatie

- Laat de juryleden in duo nadenken over wat ze van het boek vonden en die woorden in letterkoekjes rond het boek leggen. Neem een foto van het boek en de woorden in letterkoekjes en hang de foto of foto's op in de klas of in de bibliotheek en eet alle koekjes op.
  - Welke woorden zou jij gebruiken om dit boek te omschrijven? Dit kunnen kenmerken zijn over het boek zelf maar ook over het verhaal, de illustraties, de vormgeving, het gevoel dat de lezers bij dit boek hebben bv. kleurrijk, dagboek, strip, grappig, triest, groot,...
- Rollenspel: Jij bent als begeleider een leerkracht op bezoek in de bibliotheek. De juryleden zijn allemaal bibliotheekmedewerkers. Jij toont "Het grote boek van Mannelijke Koek" en vertelt hen dat je dat wil meenemen om in je eerste leerjaar te vertellen. Jij stelt vragen waarop de juryleden antwoorden. Dit gaat het best als je ervoor zorgt dat de setting ook min of meer klopt met een tafel, stoel,.... Na enkele vragen vraag je de juryleden wie er ook de rol van leerkracht wil opnemen en een vraag wil stellen aan de bibliotheekmedewerkers. Mogelijke vragen zijn:
  - Wat vind jij van deze verhalen? (De juryleden geven hun eerste mening)
  - Wat maakt dat je dit boek wel/niet zou aanraden? Wat vind jij waardevol aan dit boek? En wat niet?
  - Als ik het boek vertel in de klas, waar moet ik dan zeker op letten, waar zou je me dan voor willen waarschuwen, ...?
  - Welk verhaal zou jij zelf wel eens willen meemaken? Waarom?
  - Welk personage was jouw favoriete personage?
  - Wat vind jij van het idee van de schrijver om een boek in een boek te stoppen?
  - Wat vind jij ervan dat het allemaal verhalen in één boek zijn?
  - De makers kozen voor heel veel kleine tekeningen. Wat vind jij als bibliotheekmedewerker hiervan?
  - ...

---

4. VERDER LEZEN

- De kleine houten robot en de boomstamprijnses / Tom Gauld en Tjibbe Veldkamp (vert.) (Lannoo, 2022)
- Met Roos op reis / Deborah Marcero en Imme Dros (vert.) (Ploegsma, 2019)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

Hoe zal het verhaal gaan? Wat is jouw voorspelling?

Wat vertelt de cover jou nog niet?

Wat zou je graag willen weten?

Wat weet je heel zeker over dit verhaal?

Bijlage 2

vriendschap

stress

uitvindingen

familie

verdrietig

techniek

robot

ruimte

afscheid

lekker

spannend

eng

leuk

ontroerend

feest

saai

goed bedacht

fantasie

kunst

vakantie

Bijlage 3a

Bijlage 3b

